

آیین نامه تاسیس و بهره برداری شرکت های تسهیل گر ارائه خدمات تشخیصی درمانی به گردشگران سلامت

مقدمه:

از آنجاکه در زنجیره تامین خدمات گردشگری سلامت، شرکت های تسهیل گر ارائه خدمات تشخیصی درمانی به گردشگران سلامت در پذیرش بیماران، معرفی مراکز درمانی مورد تایید (دارای گواهینامه IPD)، پیگیری امور تشخیص و درمان بیماران در زمان بستری و پس از ترخیص، ترنسفر (جابجایی) بیمار با آمبولانس یا هریک از وسایل مناسب مورد نیاز (در صورت لزوم) و بویژه دریافت مدارک بیماران نقش مهم و کلیدی دارند و این وظایف تاکنون کمتر مورد عنایت بوده است و یا توسط افراد فاقد صلاحیت لازم ارائه می شدند و به منظور سامان دهی آنان، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با تهیه آیین نامه تاسیس و بهره برداری شرکت های تسهیل گر ارائه خدمات تشخیصی درمانی به گردشگران سلامت، علاوه بر ابعاد گردشگری حوزه گردشگری سلامت شامل خدمات هتل، بلیط و نظایر آن که توسط سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و ویزا که توسط وزارت امور خارجه انجام می شده است، به وجوه حرفه ای و تخصصی خدمات گردشگری سلامت نیز توجه خواهد نمود. در همین راستا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با استفاده از ظرفیتهای سازمانهای مرتبط از جمله وزارت امور خارجه، سازمان نظام پزشکی، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، اتاق بازرگانی و صدا و سیما نسبت به تدوین سیاستها و آیین نامه های مربوطه اقدام نموده است.

استنادات:

این آیین نامه به استناد مواد ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، و ۲۴ قانون مربوط به مقررات امور پزشکی، دارویی، مواد خوردنی و آشامیدنی مصوب ۱۳۳۴ و اصلاحات بعدی و بندهای ۱۱، ۱۲، ۱۳، و ۱۶ ماده ۱ قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مصوب ۱۳۶۷ و مواد ۳ و ۸ قانون تشکیل

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و آیین نامه اجرایی آن مصوب سال ۱۳۶۵ هیات محترم وزیران و اصلاحات سال ۱۳۶۶ و ۱۳۹۱ و بر اساس سند چشم انداز ۲۰ ساله کشور و رسیدن به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه جنوب غرب آسیا با هویت اسلامی و انقلابی در جهان اسلام و با تعامل سازنده و موثر در روابط بین الملل و براساس اصول اقتصاد مقاومتی بر پایه بهره وری، دانش و فناوری، رقابت پذیری، برون نگری، توازن منطقه ای، حضور بخش خصوصی، توسعه صادرات و استفاده از ظرفیت های استفاده نشده، و با عنایت به ابلاغیه مورخ ۹۶/۵/۲۸ رییس جمهور محترم خطاب به سازمان اداری و استخدامی کشور مبنی بر لزوم توسعه صنعت گردشگری سلامت (ماده ۹ از الویت های تخصصی)، تدوین شده است .

اهداف:

- تکمیل مراحل خدمت رسانی به بیمار بر مبنای الگوی متعارف و شناخته شده بین المللی آن از طریق تاسیس شرکت های تسهیل گر توانمند
- ایجاد بستر مناسب برای رقابت سالم بین شرکت های تسهیل گر ارائه خدمات تشخیصی درمانی به گردشگران سلامت، جهت ارتقاء کمی و کیفی خدمات ارائه شده در حوزه گردشگری سلامت
- ایجاد انگیزه و ترغیب سرمایه گذاران و بهره برداران در ارائه خدمات با کیفیت بالاتر در حوزه گردشگری سلامت
- تعیین معیارها و شاخص های مورد نیاز برای نظارت بر شرکت های تسهیل گر
- استفاده از توان کارشناسی و قابلیت های بخش خصوصی در جهت ارتقاء سطح کیفی خدمات گردشگری سلامت
- ایجاد وحدت رویه و جلوگیری از رفتارهای سلیقه ای در زمینه ارائه خدمات تشخیصی درمانی به گردشگران سلامت
- هدایت گردشگران سلامت به منظور انتخاب بهینه شرکت های دارای مجوز رسمی و استانداردهای مصوب که بتواند نیازها و انتظارات آنها را برآورده سازد

- ایجاد هماهنگی بین شرکت های تسهیل گر ارائه خدمات تشخیصی درمانی به گردشگران سلامت و واحد پذیرش بیماران بین الملل بیمارستانها و مراکز درمانی
- جلوگیری از فعالیت غیرقانونی فعالان فاقد صلاحیت در صنعت گردشگری سلامت

فصل اول) اختصارات و تعاریف:

- ماده ۱: به منظور رعایت اختصار در این آئین نامه،
- ۱-۱: کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران
  - ۱-۲: وزارت: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
  - ۱-۳: سازمان میراث فرهنگی: سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
  - ۱-۴: معاونت درمان: معاونت درمان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
  - ۱-۵: سازمان نظام پزشکی: سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران
  - ۱-۶: اداره گردشگری سلامت: اداره گردشگری سلامت دفتر نظارت و اعتبار بخشی امور درمان
  - ۱-۷: مجوز: مجوز فعالیت در حوزه خدمات تسهیل گری شرکت
  - ۱-۸: سایت گردشگری سلامت: سایت الکترونیکی اداره گردشگری سلامت دفتر نظارت و اعتبار بخشی امور درمان وزارت بهداشت به آدرس: Iht.behdasht.gov.ir
  - ۱-۹: شرکت تسهیل گر: شرکت تسهیل گر ارائه خدمات تشخیصی درمانی به گردشگران سلامت

ماده ۲: تعاریف

- ۲-۱: گردشگر سلامت: براساس تعریف سازمان جهانی بهداشت و انجمن جهانی گردشگری سلامت، فردی است که به قصد درمان به مدت بیش از ۲۴ ساعت و کمتر از یکسال کشور خود را ترک و وارد کشور مقصد می شود. در مناطق مرزی این زمان می تواند کمتر از ۲۴ ساعت نیز در نظر گرفته شود.
- ۲-۲: تسهیل گری: عبارت است از ارائه زنجیره ای از خدمات وابسته به یکدیگر شامل خدمات بیمه ای، مشاوره های پزشکی (در صورت نیاز) و نظایر آن.

۲-۳: شرکت های تسهیل گری که علاقمند به ارائه خدمات گردشگری در قالب بسته سفر را دارند باید مجوز بند ب از سازمان میراث فرهنگی داشته باشند.

۲-۴: متقاضی تاسیس شرکت: فرد/افرادی که مطابق اساسنامه شرکت دارای مسئولیت قانونی می باشند. مجوز تاسیس شرکت فقط به افراد حقوقی اعطا می شود.

۲-۵: دفتر شرکت: به محلی اطلاق می شود که طبق ضوابط و مقررات وزارت با رعایت ماده ۹ این آیین نامه، جهت انجام خدمات تشخیصی درمانی به گردشگران سلامت (مطابق شرح وظایف و حدود اختیارات در این آئین نامه) پس از دریافت مجوز توسط افراد واجد شرایط و صلاحیت ذکر شده در این آئین نامه، در یکی از شهرهای کشور دایر می شود.

۲-۶: دفتر نمایندگی: به محلی اطلاق می شود که طبق ضوابط و مقررات وزارت و سازمان میراث فرهنگی جهت انجام خدمات تشخیصی درمانی به گردشگران سلامت (مطابق شرح وظایف و حدود اختیارات در این آئین نامه) پس از دریافت مجوز توسط افراد واجد شرایط و صلاحیت ذکر شده در این آئین نامه حداقل در یکی از کشورهای هدف دایر میشود. ضمناً شرکت می تواند بجای تاسیس دفتر نمایندگی، با یک شرکت دارای دفتر قرارداد ببندد (تاسیس دفتر نمایندگی در سایر استانهای کشور نیز بلامانع است).

فصل دوم) شرایط و مدارک تاسیس شرکت تسهیل گر:

ماده ۳: شرایط متقاضیان

۳-۱: متقاضیان با رعایت ضوابط قانون تجارت با رعایت موارد ذیل مجاز به تاسیس شرکت تسهیل گر از طریق اداره ثبت شرکتها می باشند (اخذ پاسخ استعلام های تخصصی اداره ثبت شرکتها از وزارت بهداشت با دانشگاه علوم پزشکی طبق ضوابط الزامی است):

۳-۱-۱: تابعیت جمهوری اسلامی ایران

۳-۱-۲: نداشتن سوء پیشینه کیفری

۳-۱-۳: داشتن معافیت و یا کارت پایان خدمت سربازی (برای آقایان)

۳-۲: حداقل تعداد اعضای هیئت مدیره شرکت تسهیل گر در صورتیکه شرکت سهامی خاص باشد ۳ نفر و در صورتیکه شرکت تعاونی باشد ۷ نفر می باشد.

۳-۲-۱: حداقل یک نفر از اعضا باید فارغ التحصیل یکی از رشته های پزشکی یا وابسته به گروه پزشکی باشند. حداقل نیمی از سایر اعضا هیئت مدیره باید دارای مدرک تحصیلی دانشگاهی باشند.

۳-۳: لازم است از طرف شرکت تسهیل گر حداقل یک پزشک یا یک نفر از زیرگروه پزشکی که با عنایت به رسالت مدنظر، مهارت لازم در تشخیص و ارشادات بالینی را داشته باشد به اداره گردشگری سلامت دانشکده/ دانشگاه معرفی شود و قرارداد مربوطه در این خصوص، با ساز و کار ذیل به وزارت بهداشت ارائه شود:

۳-۳-۱: مراجعه حضوری پزشک/پزشکان به اداره گردشگری سلامت دانشگاه/ دانشکده مربوطه

۳-۳-۲: اصل و تصویر تمام صفحات شناسنامه

۳-۳-۳: اصل و تصویر کارت پایان خدمت نظام وظیفه و یا معافیت از آن (ویژه آقایان)

۳-۳-۴: اصل و تصویر کارت ملی

۳-۳-۵: گروه پزشکی لازم است اصل و تصویر پایان طرح یا معافیت از طرح (برای پزشکان عمومی و سایر حرف وابسته پزشکی) و پایان تعهدات قانونی ضریب کا (برای پزشکان متخصص و بالاتر) را ارائه دهند.

۳-۳-۶: اصل گواهی عدم محکومیت انتظامی از سازمان نظام پزشکی (برای گروه پزشکی)

۳-۳-۷: اصل و تصویر کارت نظام پزشکی با تاریخ معتبر

۳-۳-۸: همراه داشتن مهر نظام پزشکی

۳-۳-۹: اصل قرارداد محضری با شرکت (مطابق فرم پیوست)

۳-۴: تکمیل فرم تعهد نامه پزشک (مطابق فرم پیوست) در اداره گردشگری دانشگاه/ دانشکده انجام شود.

۳-۵: به هر شرکت واجد شرایط، فقط یک مجوز اعطا می شود. اما شرکت می تواند در هر یک از استانهای کشور دفتر نمایندگی ایجاد نماید.

۳-۶: توصیه می شود شرکت ظرف مدت شش ماه از صدور مجوز تسهیل گری خدمات تشخیصی، درمانی گردشگران سلامت در یکی از کشورهای هدف شامل کشورهای حاشیه خلیج فارس، کشورهای همسایه و یا کشورهای CIS (کشورهای مشترک المنافع آسیای میانه) حداقل یک دفتر نمایندگی تاسیس یا با یک شرکت معتبر خارج از کشور قرارداد عقد نماید.

۳-۷: تاسیس دفتر نمایندگی باید به تایید کنسولگری ایران در کشور هدف برسد.

ماده ۴: ضوابط دریافت مجوز

۴-۱: مدارک مورد نیاز جهت اخذ مجوز، شامل موارد ذیل می باشد که باید به اداره گردشگری سلامت دانشگاه/ دانشکده مربوطه ارائه شود:

۴-۲: ارائه درخواست کتبی توسط متقاضی تاسیس شرکت همراه با مدارک زیر:

۴-۲-۱: اساسنامه شرکت که در آن به موضوع فعالیت شرکت شامل ارائه خدمات تشخیصی و درمانی بیماران خارجی با ضوابط وزارت بهداشت اشاره شده باشد.

۴-۲-۲: اصل و تصویر صفحه اول شناسنامه کلیه اعضای شرکت

۴-۲-۳: اصل و تصویر کارت ملی کلیه اعضای شرکت

۴-۲-۴: ارائه سند مالکیت یا اجاره نامه معتبر با پلاک ثبتی

۴-۲-۵: ارائه تعهد در خصوص گذراندن دوره های آموزشی مطابق با آموزش مهارت گردشگری سلامت مصوب وزارت بهداشت برای پزشک/ پزشکان و حداقل دو نفر از کارشناسان شرکت، حداکثر ظرف شش ماه پس از تاسیس شرکت الزامی می باشد. این آموزش ها به صورت دوره ای و با اطلاع رسانی قبلی توسط اداره گردشگری سلامت در معاونت درمان وزارت بهداشت برگزار می شود.

ماده ۵: کلیه مدارک باید به اداره گردشگری سلامت دانشگاه/ دانشکده مربوطه تحویل شود.

۵-۱: صحت مدارک ارائه شده به عهده متقاضی است و در صورت هرگونه مغایرت مسئولیت های قانونی آن به عهده متقاضی خواهد بود.

ماده ۶: بازدید از دفتر شرکت توسط کارشناسان اداره گردشگری سلامت دانشگاه/دانشکده مربوطه انجام می‌شود. فضای فیزیکی دفتر شرکت باید از نظر بهداشتی و ایمنی مناسب و مطابق دستورالعمل‌های ابلاغی باشد.

ماده ۷: مجوز توسط اداره گردشگری سلامت وزارت بهداشت به نام شرکت صادر خواهد شد.

ماده ۸: سایت الکترونیکی شرکت باید در عین سادگی و جذابیت محتوای لازم برای جلب گردشگران سلامت را حداقل به زبان انگلیسی یا عربی داشته باشد و شامل اختصاصات ذیل باشد:

۱- فهرست خدمات پزشکی قابل ارائه و تعرفه مربوطه (بر اساس دستورالعمل‌های ابلاغی در خصوص تعرفه خدمات پزشکی توسط وزارت بهداشت)، در سایت شرکت تسهیل گر به صورت شفاف مشخص شود.

۲- امکان تماس بیماران به صورت ایمیل یا تلفن با ثبت نام در سایت فراهم باشد.

۳- بیمارستانهای دارای مجوز IPD طرف قرارداد شرکت تسهیل گر (به صورت کامل) معرفی شده باشند.

۴- فرآیند جذب و ارائه خدمات، پیگیری و درمان عوارض مشخص باشد.

ماده ۹: شرکت های تسهیل گر ارائه خدمات تشخیصی درمانی مجاز به ارائه خدمات سفر شامل حمل و نقل، اقامت، بیمه مسافرتی، راهنما، بازدید و ویزا به گردشگران سلامت نیستند مگر اینکه مجوز بند ب از سازمان میراث فرهنگی داشته باشند.

۹-۱: آژانس‌های گردشگری که متقاضی انجام امور تسهیل گری گردشگران سلامت می باشند، می‌توانند با ارائه معرفی از سازمان میراث فرهنگی به دانشگاه مربوطه مراجعه و ضمن رعایت ضوابط این آیین نامه، از طریق وزارت بهداشت نسبت به اخذ مجوز شرکت تسهیل گری اقدام نمایند.

ماده ۱۰: انتقال بیمار با آمبولانس خصوصی باید از طریق شرکت های رسمی دارای مجوز معتبر از وزارت بهداشت انجام شود.

فصل سوم: شرح وظایف و حدود اختیارات

ماده ۱۱: انجام کلیه مراحل پذیرش بیمار، پیگیری بیمار در کشور مبداء بعد از دریافت خدمت، ارتباط با شرکت های بیمه ایرانی و خارجی (با رعایت قوانین و ضوابط مربوطه) از وظایف اصلی شرکت تسهیل گر به شمار می رود. بازاریابی مراکز درمانی طرف قرارداد در صورت درخواست مرکز درمانی و شرکت در نمایشگاه های ملی و بین المللی مربوطه بر اساس قرارداد جداگانه توسط شرکت انجام خواهد شد.

ماده ۱۲: تشکیل پرونده شامل: ضبط مشخصات کامل بیمار بصورت کتبی یا الکترونیک (مطابق ضوابط و مقررات جاری وزارت)، نام پزشک، آزمایشهای درخواست شده توسط پزشک، مشخصات بیماران دریافت کننده خدمات تشخیصی، درمانی، فرم پذیرش اولیه گردشگران سلامت (مطابق فرم پیوست) و نگهداری مدارک ضروری بیماران در شرکت الزامی است.

۱-۱۲: مسئولیت نظارت بر کلیه امور تشخیصی و درمانی گردشگران سلامت شرکت برعهده پزشک (وفق ضوابط بند ۳-۳) طرف قرارداد شرکت می باشد.

۲-۱۲: پرونده و خلاصه پرونده بالینی بیمار بعد از آخرین مراجعه، حداقل به مدت ۱۰ سال باید نگهداری شود. نگهداری پرونده ها می تواند در یک سامانه الکترونیک باشد به شرط آنکه این سامانه به سامانه معاونت درمان لینک شده باشد.

ماده ۱۳: شرکت موظف است گردشگران سلامت را فقط به مراکز دارای مجوز پذیرش گردشگران سلامت (IPD) ارجاع نماید. لذا عقد قرارداد با موسسات تشخیصی و درمانی دارای این مجوز الزامی است (بر اساس فرمت قرارداد پیوست).

ماده ۱۴: انجام تبلیغات مرتبط با خدمات تشخیصی درمانی مجاز و مطابق با ضوابط و مقررات سازمان نظام پزشکی خواهد بود.

۱-۱۴: انجام تبلیغات در فضای مجازی و در سایت شرکت باید با اخذ مجوز از سازمان نظام پزشکی باشد.

ماده ۱۵: رایبه گزارش عملکرد، آمار و اطلاعات لازم به اداره گردشگری سلامت دانشگاه/دانشکده مربوطه جزء وظایف شرکت تسهیل گر می باشد و بر اساس بازه زمانی اعلام شده، الزامی است.

فصل چهارم : سایر مقررات

ماده ۱۶: دفاتر شرکت فقط مجاز به ارائه خدمات طبق ضوابط و مقررات وزارت و براساس شرح وظایف مندرج در فصل سوم این آئین نامه می باشند.

ماده ۱۷: چاپ سربرگ، کارت ویزیت، مهر، تابلو و تبلیغات شرکت، براساس اساسنامه مصوب ثبت امور شرکت ها در وزارت کشور می باشد.

ماده ۱۸: تعرفه خدمات ارائه شده باید به صورت کاملا شفاف از طریق سایت شرکت اطلاع رسانی شود و ضمن عقد قرارداد، جزو شروط قرارداد ثبت شود.

ماده ۱۹: نصب اصل مجوز تسهیل گری در محل فعالیت و در معرض دید مراجعین الزامی است.

ماده ۲۰: اعتبار مجوز تسهیل گری، یکسال می باشد و تمدید آن منوط به نداشتن تخلف و رعایت کلیه موازین قانونی و آیین نامه های وزارت بهداشت خواهد بود.

ماده ۲۱: هرگونه جابجایی و نقل مکان شرکت باید به اطلاع اداره گردشگری سلامت دانشگاه/دانشکده مربوطه برسد.

۱-۲۱: در صورت تعطیلی موقت شرکت، مراتب باید به اداره گردشگری سلامت دانشگاه/دانشکده مربوطه گزارش شود.

۲-۲۱: در صورتی که دارنده مجوز تسهیل گری، قصد تعطیلی دائم شرکت خود را داشته باشد، مراتب باید حداقل یک ماه قبل به اطلاع اداره گردشگری سلامت دانشگاه/دانشکده مربوطه برسد. در این صورت باید یک شرکت معین به عنوان پیگیری کننده امور بیماران به اداره گردشگری سلامت دانشگاه/دانشکده معرفی شود.

ماده ۲۲: بیمار حق دارد از تصمیماتی که شرکت تسهیل گر و شرکت خدمات مسافرتی و گردشگری برای او در خصوص تهیه بلیط، هتل، ارجاع به مرکز درمانی و پزشک معالج، نوع اقدامات تشخیصی و درمانی و عوارض احتمالی آن، اطلاع حاصل نماید.

ماده ۲۳: کنترل و نظارت بر انجام خدمات کارکنان دفتر و رعایت ضوابط و مقررات علمی، فنی، اخلاقی و قانونی، بر عهده فرد یا افراد دارای مسئولیت قانونی (مطابق اساسنامه شرکت) می باشد.

ماده ۲۴: نظارت کلی بر عملکرد و اعتباربخشی شرکت تسهیل گر از نظر ارائه خدمات درمانی مناسب به بیماران، به عهده دانشگاه/دانشکده مربوطه و مطابق با ضوابط ابلاغی وزارت بهداشت می باشد.

ماده ۲۵: شرکت های تسهیل گر موظف به پاسخگویی و همکاری با بازرسین وزارت و سایر مراجع ذیصلاح قانونی هستند.

ماده ۲۶: کلیه شرکت های تسهیل گر ارائه خدمات تشخیصی و درمانی که به هر شکل در حوزه گردشگری سلامت فعالیت می نمایند، باید حداکثر ظرف ۳ ماه از تاریخ ابلاغ این آئین نامه، وضعیت خود را با این آئین نامه تطبیق دهند.

فصل پنجم: تخلفات

ماده ۲۷: فعالیت شرکت ها بدون اخذ مجوز تسهیل گری غیر مجاز است

ماده ۲۸: اداره گردشگری سلامت دانشگاه ضمن انجام بازدیدهای دوره ای از شرکت های تسهیل گر بر نحوه عملکرد ایشان نظارت نموده و نتایج مربوطه را هر سه ماه یکبار به اداره گردشگری سلامت وزارت بهداشت گزارش می نماید. گزارش وزارت بهداشت درمورد تخلفات شرکت ها در حوزه گردشگری سلامت به سازمان میراث فرهنگی نیز ارسال خواهد شد.

ماده ۲۹: در صورتی که دارندگان مجوز تسهیل گری از ضوابط و مقررات آئین نامه تخطی نمایند به نحو ذیل عمل خواهد شد:

۱-۲۹: بار اول، تذکر شفاهی با قید موضوع در صورت جلسه بازرسی محل دفتر توسط دانشگاه/دانشکده
ذیربط

۲-۲۹: بار دوم، اخطار کتبی توسط دانشگاه/دانشکده، حداقل به فاصله یک ماه از تذکر اول و انعکاس
به اداره گردشگری سلامت وزارت جهت پیگیری موضوع

۳-۲۹: بار سوم، ابطال مجوز و جلوگیری از فعالیت و نیز درخواست تاسیس مجدد شرکت

ماده ۳۰: این آئین نامه مشتمل بر ۵ فصل ۳۰ ماده و ۵۱ زیرماده (بند) تصویب و از تاریخ ابلاغ لازم
الاجرا بوده و کلیه آئین نامه ها و بخشنامه های مغایر با آن لغو می شود.